

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Hüttl Tivadar ügyvéd (székhely: [REDACTED]
[REDACTED] számon nyilvántartásba vett ügyvéd,
mint [REDACTED] (szül: [REDACTED])
– a továbbiakban: „panaszos” – mellékletben csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi képviselője, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján

alkotmányjogi panaszt

terjesztek elő az alábbiak szerint:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az egészségügyi dolgozók és egészségügyben dolgozók jogviszonyával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 530/2020. (XI. 28.) Korm. rendelet 2. §-ának (a továbbiakban: „támadott rendelkezés”) alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mert e rendelkezés sérti a panaszosnak az Alaptörvény II. cikkében rögzített jogát az emberi méltóságához.

1. A TÁMADOTT RENDELKEZÉS ÉS ANNAK KÖZVETLEN HATÁLYOSULÁSA

Jelen alkotmányjogi panasz tárgya az a jogszabályi rendelkezés, amely a koronavírus-járványra tekintettel kihirdetett veszélyhelyzet időtartama alatt tiltja az állami ellátórendszerhez kötődő egészségügyi dolgozók számára, hogy jogviszonyukat egyoldalúan megszüntessék. A szóbanforgó tilalmat az egészségügyi dolgozók és egészségügyben dolgozók jogviszonyával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 530/2020. (XI. 28.) Korm. rendelet 2. §-a rendelte el a következők szerint:

2. § Az Eszjtv. hatálya alá tartozó egészségügyi szolgáltatónál foglalkoztatott egészségügyi dolgozó és egészségügyben dolgozó az egészségügyi szolgáltatónál fennálló jogviszonyát – a rendkívüli megszüntetés kivételével – nem szüntetheti meg a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendeletben kihirdetett veszélyhelyzet (...) ideje alatt.

A támadott rendelkezés olyan magatartást nyilvánít jogellenessé, amely a hatálybalépése előtt minden további nélkül megengedett, törvényes volt. Az ilyen, cselekvést tiltó normák – így a támadott rendelkezés – további, külön jogi aktus nélkül képesek joghatás kiváltására, hiszen a tilalom a hatályba lépés pillanatától fogva kötelezik a norma címzettjeit a normában meghatározott magatartástól való tartózkodásra. Más szavakkal: a támadott rendelkezés címzettjeinek jogszerű cselekvési lehetőségei a norma hatályba lépésének pillanatától, pusztán a jogszabály erejénél fogva beszűkülnek, ezáltal a címzettek jogi pozíciója drasztikusan megváltozik. A támadott rendelkezés közvetlen hatályosulását igazolja, hogy a norma címzettjei a tilalommal szemben jogi úton fellépni nem tudnak,

mivel annak hatályosulásához nincs szükség formális, bírói úton megtámadható munkáltatói döntésre.

2. INDÍTVÁNYOZÓI JOGOSULTSÁG ALÁTÁMASZTÁSA

Panaszos 2013. július 1-je óta dolgozik közalkalmazotti jogviszonyban az egyik vidéki kórházban mint egészségügyi szakasszisztens végzettséggel rendelkező nővér (kinevezést igazoló dokumentum a 2. sz. mellékletben). Huzamos, ma már években is mérhető az ideje annak, hogy elkezdett érlelődni benne az arra vonatkozó elhatározás, hogy munkahelyet, mi több, foglalkozást vált. A számos tekintetben méltatlan és demoralizáló munkakörülmények, az erkölcsi és anyagi megbecsültség hiánya, az elkerülhetetlennek mutatózó munkahelyi konfliktusok miatt motivátlansága állandósult; saját megfogalmazása szerint „kiégett”. Hogy szakmát váltson, középfokú építőipari tanulmányai folytatásaképpen beiratkozott egy magasépítő technikus képzésre annak reményében, hogy ezzel a képzéssel elhelyezkedhet az építőiparban (a képzést igazoló dokumentum a 3. sz. mellékletben). 2020. október 5-én jelentkezett a [REDACTED] [REDACTED]-nél meghirdetett gyakorlatra (jelentkezést igazoló e-mail a 4. sz. mellékletben). Kétfordulós állásinterjút követően december 4-én a [REDACTED] [REDACTED] telefonon arról tájékoztatta a panaszost, hogy az állást elnyerte, így magasépítő technikus munkakörben munkába állhat. Ekkorra azonban már hatályba lépett a támadott rendelkezés, amely elzárta a panaszost attól a lehetőségtől, hogy állást váltson, és a számára felkínált munkahelyen munkába álljon.

Jelen panasz az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását, arra tekintettel, hogy a panaszos jogséremlme az alaptörvény-ellenesnek vélt támadott rendelkezés hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be, és nincs e jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás. Az így meghatározott eljárási szabály értelmében az indítványozói jogosultság alátámasztásához igazolni kell a panaszos érintettségét. Az ilyen típusú alkotmányjogipanasz-eljárásban az érintettségnek az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint személyesnek, közvetlennek és aktuálisnak kell lennie ahhoz, hogy megalapozza a panasz befogadását {ld. 33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]–[62], [66], 3367/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [13], [15], 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27], {3120/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [55]}.

Személyes érintettség. A panaszos jelen panasz benyújtásának időpontjában egy vidéki kórházban közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatott nővér. A támadott rendelkezés személyi hatálya az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény (a továbbiakban: Eszjtv.) hatálya alá tartozó egészségügyi szolgáltatónál foglalkoztatott egészségügyi és egészségügyben dolgozóakra terjed ki. Az Eszjtv. 1. § (1) bekezdése értelmében valamennyi állami fenntartású egészségügyi szolgáltató a törvény hatálya alá tartozik, így a panaszos munkáltatója is, amelynek fenntartója az Állami Egészségügyi Ellátó Központ. Az egészségügyi dolgozó fogalmát – ahogy arra az Eszjtv. 1. § (3) bekezdése is utal – az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény 4. § a) pontja határozza meg, amelynek értelmében egészségügyi dolgozónak számít minden egészségügyi tevékenységet végző természetes személy. Mindezek alapján a panaszost a támadott rendelkezés személyesen érinti.

Közvetlen érintettség. A közvetlen érintettség követelményének teljesülése elválaszthatatlan a norma közvetlen hatályosulása kapcsán fentebb írtaktól. A támadott rendelkezés valamennyi egészségügyi dolgozó, így a panaszos számára is tiltja, hogy megszüntesse

közalkalmazotti jogviszonyát. A közalkalmazotti lemondást tiltó norma hatályba lépésével a panaszos cselekvési mozgástere a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése tekintetében beszűkült, ehhez további konstitutív végrehajtási aktusra nem volt szükség. A panaszos közvetlen érintettségét igazolja, hogy a tilalommal szemben jogi úton fellépni nem tudott, hiszen annak hatályosulásához formális, bírói úton megtámadható munkáltatói döntésre nem volt szükség. Ebből következik, hogy a szóbanforgó tilalommal szemben a panaszos jogorvoslatot kizárólag a norma megsemmisítésére jogosult Alkotmánybíróságtól kaphat, mástól nem.

Tényleges (aktuális) érintettség. Az aktuális érintettség követelménye szerint az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kell állnia.

Bár a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3) Korm. rendelettel [a továbbiakban: 478/2020. (XI. 3) Korm. rendelet] kihirdetett veszélyhelyzet február 8-án megszűnt, a támadott rendelkezés szerinti tilalom jelen panasz benyújtásának időpontjában is érvényben van az alábbiak szerint. A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzet megszüntetéséről szóló 26/2021. (I. 29.) Korm. rendelet [továbbiakban: 26/2021. (I. 29.) Korm. rendelet] megszüntette a november 3-án elrendelt veszélyhelyzetet, ezzel egyidejűleg hatályukat veszítették a különleges jogrend keretében bevezetett rendelkezések is. Ez a hatályvesztés azonban ténylegesen nem következett be, mert a 26/2021. (I. 29.) Korm. rendelettel egyidejűleg hatályba is lépett a veszélyhelyzetet újból elrendelő, a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet], amelynek 4. § (1) bekezdés 22. pontja a következőképpen rendelkezik:

4. § (1) A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet] szerinti veszélyhelyzet ideje alatt kiadott,
(...)
22. az egészségügyi dolgozók és egészségügyben dolgozók jogviszonyával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 530/2020. (XI. 28.) Korm. rendelet – annak 8. §-a kivételével –,
(...)
a 2021. február 7-én hatályos szöveggel, e rendelet hatálybalépésének időpontjában hatályba lép.
(2) Ahol az (1) bekezdés szerinti kormányrendelet a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzetet említ, azon az 1. § szerinti veszélyhelyzetet is érteni kell.

A fenti jogszabályi rendelkezések alapján megállapítható, hogy bár a támadott rendelkezés időbeli hatálya a norma megszövegezését figyelembe véve a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendeletben elrendelt veszélyhelyzet időtartamára korlátozódik, a 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés 22. pontja és (2) bekezdése alapján a támadott rendelkezés szerinti tilalom jelen panasz benyújtásának időpontjában is hatályos, így az az egészségügyi dolgozókra, köztük a panaszosra is alkalmazandó.

Olvasatom szerint a támadott rendelkezés sajátos norma a tekintetben, hogy az érintettség személyes és tényleges (aktuális) kritériumának teljesülése nem választható el egymástól. Más szavakkal: akit a támadott rendelkezés szerinti tilalom személyesen érint, annak érintettsége egyúttal aktuális is, tekintet nélkül arra, hogy a tilalom alatt meg kívánja-e

szüntetni foglalkoztatási jogviszonyát. A két kritérium összefonódása a jogkorlátozás mibenlétéből fakad. A támadott rendelkezés azzal, hogy megfosztja a dolgozókat attól a joguktól, hogy foglalkoztatási jogviszonyukat bármikor, indokolás nélkül megszüntessék, végtelenségig kiszolgáltatja – a munkaviszony hierarchizált jellege, aszimmetrikus jellege miatt eleve kiszolgáltatott – dolgozókat a munkáltatójuknak. (Ezt a kiszolgáltatottságot lentebb részletesebben kifejthetjük.) Ez a kiszolgáltatottság, a munkáltató döntéseivel szembeni eszköztelenség a támadott rendelkezés pusztá létezése (hatályosulása) folytán minden egészségügyi és egészségügyben dolgozó tekintetében fennáll.

Arra az esetre, ha az Alkotmánybíróság a fent leírtaknál szigorúbban ítélné meg a tényleges érintettség követelményét, fontos rögzíteni, hogy a panaszos aktuális érintettségét a támadott rendelkezés tekintetében igazolja, hogy a felmondási tilalom elrendelése előtt, október 5-én jelentkezett egy másik állásra, amelyre december 4-én felvételt nyert, de a támadott rendelkezés miatt azt nem tölthette be.

3. HATÁRIDŐ

Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a támadott jogi norma hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet benyújtani. Az egészségügyi dolgozók és egészségügyben dolgozók jogviszonyával kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 530/2020. (XI. 28.) Korm. rendelet 2. §-a ugyanezen rendelet 7. §-a értelmében a kihirdetését követő napon lépett hatályba. A rendeletet a Magyar Közlöny 2020. november 28-án közzétett 263. száma hirdette ki, így a támadott rendelkezés először november 29-én lépett hatályba. Az indítvány így még akkor is jóval a törvényes határidő lejártá előtt érkezne be az Alkotmánybíróságra, ha a határidőt ettől az eredeti hatályba lépési időponttól számolnánk. Ahogyan azonban azt fentebb már részleteztem, a támadott rendelkezés a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendeletben kihirdetett veszélyhelyzet megszüntetésével egyidejűleg, 2021. február 8-án hatályát veszítette, majd ugyanezen a napon, a veszélyhelyzetet ismét elrendelő 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet értelmében újból hatályba lépett. Bár a hatályvesztés és a hatálybalépés között nem volt időkülönbség, az a tény, hogy a támadott rendelkezés február 8-án hatályát veszítette, majd hatályát újból elnyerte, nyilvánvalóan újraindította a norma hatálybalépésének időpontjához mért jogérvényesítési eljárás megindítására nyitva álló határidőt.

4. ALAPTÖRVÉNYBEN BIZTOSÍTOTT JOG ÉRINTETTSÉGE

Egy adott foglalkoztatási jogviszony megszüntetésének joga nem minősül alapvető jognak. Ha azonban ennek az egyszerű jognak a gyakorlását az állam jogi szabályozás útján kizárja vagy korlátozza, az beavatkozást jelent az egyénnek az emberi méltóságához való jog által biztosított jogi pozíciójába.

Az Alkotmánybíróság megközelítésében az emberi méltóságához való jog azt jelenti, hogy „van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. A méltóságához való jognak ez a felfogása különbözteti meg az embert a jogi személyektől, amelyek teljesen szabályozás alá vonhatók, nincs »érinthetetlen« lényegük” [902/B/2003. AB határozat, ABH 2008, 2025, 2029]. Jelen panasz mellett érvel, hogy a foglalkoztatási jogviszony dolgozó általi rendes megszüntetésének tilalma olyan beavatkozás, amely a panaszos önrendelkezési jogát korlátozza, őt a munkáltatójával szemben fokozottan kiszolgáltatott helyzetbe taszítja, így

ennek alkotmányos megengedhetősége az emberi méltósághoz való jog korlátozhatóságára, az emberi méltóság sérthetlenségére tekintettel dől el.

5. AZ ALAPVETŐ ALKOTMÁNYJOGI JELENTŐSÉGŰ KÉRDÉS MIBENLÉTE

Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság a panaszt akkor fogadja be, ha az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel.

Az Alaptörvény 54. cikke szerint különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)-(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszhető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.

A panasz elbírálásához az Alkotmánybíróságnak választ kell adnia – a konkrét ügy kontextusában – arra az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésre, hogy különleges jogrendben, azon belül veszélyhelyzet idején az Alaptörvény milyen mozgásteret enged a Kormánynak az egyén autonómiáját biztosító alapvető jogok korlátozása vonatkozásában. Ez az átfogó kérdés több részkérdésre bontható.

Jelen panasz benyújtásának időpontjáig érdemben még egyetlen alkotmánybírósági döntés sem született arról, hogy az emberi méltósághoz való jog – figyelemmel az e jog felfüggesztése tekintetében fennálló alkotmányos tilalomra – mennyiben korlátozza a jogalkotó döntési mozgásterét a veszélyhelyzet elhárítása érdekében bevezetett intézkedések során. Az emberi méltósághoz való jog felfüggesztésének tilalma nem jelenti, hogy ez a jog, az abból levezetett részjogosultságok korlátozása megengedhetetlen lenne, de annak a kérdésnek a megválaszolásához, hogy a korlátozás mikor éri el azt a szintet, amely már a felfüggesztéssel egyenértékű, az alkotmánybírósági gyakorlatban jelenleg nincsenek dogmatikai támpontok.

Ugyancsak nincs megismerhető alkotmánybírósági álláspont arról, hogy az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése értelmében az emberi méltósághoz való jog korlátozására mennyiben irányadó az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében lefektetett általános alapjogi teszt. A szóbanforgó rendelkezés megfogalmazása ugyanis nem egyértelmű, nyelvtani szempontból több lehetséges értelmezést is elbír. A norma értelmezhető úgy, hogy az emberi méltósághoz való jog csak a felfüggesztés tekintetében képez kivételt az alapjogok között, egyébiránt ez a jog is korlátozható a szükségességi-arányossági teszt által kirajzolt határokon túlmutatóan. Ezzel verseng az az értelmezés, amely szerint az emberi méltósághoz való jog mind a felfüggesztés, mind az alapjogi teszten túlmutató korlátozás tekintetében kivételt képez. Ebben a felfogásban az emberi méltósághoz való jogot az Alaptörvény veszélyhelyzetben nem engedi sem felfüggeszteni, sem a szükségességi és arányossági teszten túli mértékben korlátozni.

Jelen alkotmányjogi panasz alapot ad az Alkotmánybíróságnak arra, hogy a fent vázolt absztrakt alkotmányértelmezési kérdéseket a támadott rendelkezés kontextusában, a panaszos egyedi élethelyzetére is figyelemmel – mint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket – megválaszolja.

6. ESETLEGES HATÁLYVESZTÉS ÉS OKAFOGYOTTSÁG

Nem ez az első olyan, az Abtv. 26. § (2) bekezdésén alapuló alkotmányjogi panasz, amely döntési helyzetbe hozza az Alkotmánybíróságot egy, a Kormány által a veszélyhelyzetben kibocsátott rendeleti norma alkotmányosságának felülvizsgálata tekintetében. Ilyen eljárás IV/00955/2020. ügyszámon már 2020-ban – a koronavírus-járvány első hullámában kiadott rendeleti norma vonatkozásában – is folyamatban volt. Ebben az ügyben ugyanakkor érdemi döntés végül nem született, mert az Alkotmánybíróság a 3413/2020. (XI. 26.) AB végzéssel – okafogyottságra hivatkozással – visszautasította a panaszt azon az alapon, hogy a panasz elbírálásának időpontjára a támadott norma már hatályát veszítette. Idézem:

„Az R. mint a veszélyhelyzet idejére kiadott speciális jogszabály az Alaptörvény 53. cikk (4) bekezdése alapján a veszélyhelyzet megszüntetésének napján, 2020. június 17-én hatályát veszítette. Ugyan az alkotmányjogi panaszeljárásokban a támadott jogszabály hatályvesztése önmagában nem jelenti azt, hogy az Alkotmánybíróságnak ne kellene érdemben vizsgálni az indítványt [Abtv. 64. § e) pont], azt azonban előkérdésként vizsgálni kellett, hogy létezik-e, létezhet-e olyan ügy, amelyre a támadott rendelkezést alkalmazni kell. Ha ugyanis az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált, akkor az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a, illetve az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján megszünteti az eljárást. Az Abtv. 26. § (2) bekezdés alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróság a jogszabály alkotmányosságáról dönt, melynek lehetséges következménye a jogszabály megsemmisítése folytán annak hatályvesztése. Nem indokolt az eljárás lefolytatása, ha a támadott jogszabály már nem hatályos és nem is alkalmazható.”

Mivel a hatályvesztés lehetősége – az Alkotmánybíróság döntéshozatalának és a veszélyhelyzet fennállásának előre nem látható, bizonytalan időtartama miatt – a jelen panasszal támadott norma tekintetében is fennáll, az okafogyottság vonatkozásában az alábbi érveket tartom fontosnak előadni.

Az alapjogok érvényesülése különleges jogrendben fokozottan ki van téve az önkényes hatalomgyakorlás veszélyének. Az egyének szabadságának és méltóságának ez a fokozott veszélyeztetettsége különös nyomatékot ad az Alkotmánybíróság alaptörvény-védelmi funkciójának a veszélyhelyzet időtartama alatt meghozott jogszabályi rendelkezések vonatkozásában.

Az Alaptörvény 54. cikk (2) bekezdés első fordulata expliciten kimondja, hogy különleges jogrendben az Alaptörvény alkalmazása nem függeszthető fel, vagyis a Kormány különleges jogrendben is csak a rá irányadó alkotmányos korlátok között gyakorolhatja a közhatalmat. Ezek az alkotmányos korlátok ugyanakkor csak akkor és annyiban valóságosak, ha és amennyiben azok betartását az Alkotmánybíróság felügyeli. Erre tekintettel rögzíti az Alaptörvény 54. cikk (2) bekezdés második fordulata, hogy különleges jogrendben az Alkotmánybíróság működése nem korlátozható.

Az Alkotmánybíróság malmi közismerten lassan őrölnek. Az alkotmányjogi panaszindítványok esetében már a befogadhatóságra vonatkozó döntéshozatal is hónapokig tartó, ritkábban – egyébként eljárási szabályt sértő módon – akár az egy évet is meghaladó folyamat (lásd pl. a jelenleg elbírálás alatt álló IV/01243/2019. sz. ügyet, amelyben a befogadhatóságra vonatkozó döntés 15 hónap alatt született meg, vagy a IV/01685/2017. sz. ügyet, amelyben az indítvány 2017. augusztus 28-án érkezett az Alkotmánybíróságra, de amelynek befogadhatóságáról a testület azóta, három és fél éve

nem döntött). Az érdemi elbírálás pedig már inkább években mérhető időtartam. Erre, valamint arra is figyelemmel, hogy sem Abtv.-ből, sem az Alkotmánybíróság Ügyrendjéből nem következik olyan rendkívüli eljárásrend, amely lehetővé tenné, hogy különleges jogrend idején a testület sajátos szabályok szerint járjon el, relatíve csekély az esélye annak, hogy jelen panaszt vagy bármely másik, a veszélyhelyzetben kibocsátott normával szembeni panaszt az Alkotmánybíróság még a veszélyhelyzet időtartama alatt elbírálja.

Az alkotmányjogipanasz-eljárásoknak tulajdonított jogvédelmi funkció – legyen szó a panaszról akár a szubjektív, akár az objektív jogvédelmi aspektusáról – is azt igazolja, hogy a jelen indítvány befogadásának és érdemi elbírálásának nem képezheti akadályát a támadott rendelkezés esetleges hatályvesztése.

Az Alkotmánybíróság számos döntésében kifejezésre juttatta, hogy felfogása szerint az alkotmányjogi panasz, és így az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti panaszjárás is elsődlegesen szubjektív jogvédelmi eszköz {lásd pl. 33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]–[62], 3468/2020. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [17]}. Könnyen belátható, hogy ha a veszélyhelyzet megszűnésével valamikor hatályát is veszti a támadott rendelkezés, az addig eltelt időben a panaszos jogséremléme ettől függetlenül fennállt (ti. egy adott munkahelyhez volt láncolva, nem válthatott munkát, nem helyezkedhetett el az elnyert új állásában). Ezt a jogséremlémet az nem orvosolja, hogy a jogsérelem bekövetkezéséhez képest később a jogszabály a körülmények változása (vagy akár a jogalkotó ilyen döntése) miatt hatályát veszti. Az ő életéből elvesztegetetté vált – ti. akarata ellenére végzett munkával töltött – hónapokat jelent ez, az ebből eredő jogsérelemmel szemben ezért meg kell illetnie – a jelen esetben kizárólag az Alkotmánybíróság által nyújtható – jogorvoslat, ha máshogy nem is, legalább erkölcsi elégtétel formájában. Ha a testület okafogyottság miatt nem döntené el az ügyet a veszélyhelyzet megszűnése után, azzal a panaszost megfosztaná attól, hogy a támadott rendelkezés miatt elszenvedett jogséremléme valaha is orvoslást találjon.

Az alkotmányjogi panasz jogvédelmi funkciója azonban nem korlátozódik a szubjektív jogvédelemre; a testület kifejezetten elismeri az alkotmányjogi panasz objektív jogvédelmi funkcióját:

„Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *c*) és *d*) pontja szerinti alkotmányjogi panasz jogintézményének egyaránt elsődleges célja ugyanis az egyéni, szubjektív jogvédelem: a ténylegesen jogséremlémet okozó alaptörvény-ellenes jogszabály, illetve alaptörvény-ellenes bírói döntés által okozott jogsérelem orvoslása. Ehhez kapcsolódik a jogszabály felülvizsgálatára irányuló alkotmányjogi panaszok esetén másodlagos célként a későbbiekben előforduló hasonló jogsértések megelőzése és ennek révén egyben az alkotmányos jogrend objektív védelme”. {3367/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [11], [13], 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [214]}

Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti, „közvetlen” alkotmányjogi panasz hangsúlyos objektív jogvédelmi rendeltetését támasztja alá az Abtv. 29. §-ában szereplő befogadhatósági kritérium, amelynek értelmében az ilyen típusú panaszokat az Alkotmánybíróság kizárólag akkor fogadja be, ha annak tárgya alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (ti. „a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség” kritériuma közvetlen alkotmányjogi panasz esetében értelmezhetetlen). Az a tény, hogy a panasz befogadhatóságát nem a panaszos szubjektív helyzete, az ő egyedi jogséremléme sulya alapozza meg, hanem a panasz által felvetett alkotmányjogi kérdés mibenléte,

fontossága, egyértelműen a panasz objektív jogvédelmi szerepét juttatja kifejezésre. Ebből pedig az következik, hogy ha a panasz tárgyában hozott döntésnek van a konkrét ügyön túlmutató jelentősége, akkor önmagában az a tény, hogy a panasz érdemi elbírálása a panaszos jogi pozícióján már nem változtathat, nem ad okot az indítvány visszautasítására.

Vitatom a 3413/2020. (XI. 26.) AB végzésben megszövegezett – fentebb idézett – indokolás azon állítását, miszerint a veszélyhelyzetben kiadott jogszabálynak a veszélyhelyzet megszűnésére tekintettel bekövetkezett hatályvesztése azzal jár, hogy a veszélyhelyzet megszűnése után már nem létezhet olyan ügy, amelyre tekintettel a jogszabályt támadó indítvány érdemi elbírálása kihathatna. Valamely normatartalom – legyen az hatályos vagy hatálytalan – alkotmányellenességének megállapítása ugyanis mindenképpen azzal jár, hogy a jogalkotó döntési mozgástere a jövőbeli jogalkotás tekintetében szűkül. Ha az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenesnek ítél egy adott normát, azzal alkotmányos tilalmat állít a jogalkotó elé arra vonatkozóan, hogy a jövőben az alaptörvény-ellenessé nyilvánított normával azonos vagy lényegét tekintve hasonló megszövegezésű normát léptessen életbe.

Azt, hogy a veszélyhelyzet megszűnésével járó hatályvesztés ellenére sem okafogyott a veszélyhelyzetben kihirdetett rendeleti normák alkotmányossági szempontú felülvizsgálata, kiválóan példázza a 3413/2020. (XI. 26.) AB végzésben támadott norma hatályvesztés utáni „újjaéledése”. A szóbanforgó alkotmánybírósági végzés a veszélyhelyzet idején az egyes adatvédelmi és adatigénylési rendelkezésektől való eltérésről szóló 179/2020. (V. 4.) Korm. rendelet 2. §-ának felülvizsgálatától zárkózott el e rendelkezés hatályvesztésére hivatkozva. A szóbanforgó szabály a közfeladatot ellátó szervek a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésére akár 90 napos haladékos biztosítást, amennyiben az eredeti – főszabály szerint 15 napos – határidőn belüli teljesítése veszélyeztetné a veszélyhelyzeti közfeladatok ellátását. Bár ez a rendelkezés 2020. június 17-én hatályát veszítette, azt a Kormány a koronavírus-járvány második hullámában elrendelt veszélyhelyzet idején, 2020. november 26-án – az Alkotmánybíróság döntésének kihirdetésével azonos napon – lényegében azonos tartalommal újból hatályba léptette [ld. a veszélyhelyzet idején az egyes adatigénylési rendelkezésektől való eltérésről szóló 521/2020. (XI. 25.) Korm. rendelet].

Össességében elmondható, hogy az alapjogoknak a különleges jogrend idején fennálló fokozott veszélyeztetettsége, valamint az alkotmányjogi panasz objektív jogvédelmi funkciója alkotmányosan megalapozza, hogy az Alkotmánybíróság akkor is érdemben felülvizsgálja a támadott rendelkezést, ha az a veszélyhelyzet megszűnésére tekintettel hatályát veszti. Ha a veszélyhelyzet elmúltával az Alkotmánybíróság okafogyottság miatt visszautasítja a veszélyhelyzet idején hatályosuló, de az alkotmánybírósági döntéshozatal időpontjáig már hatálytalanra vált normákat támadó indítványokat, azzal teljesen kiüresíti a veszélyhelyzet idején fennálló alkotmányos korlátokat: alkotmánybírósági – szubjektív és objektív – jogvédelem hiányában ugyanis a kormány jogalkotás útján gyakorolt hatalma veszélyhelyzetben így praktikusán annak ellenére korlátlan, hogy azt az Alaptörvény deklaráltan korlátok közé szorítja.

7. A TÁMADOTT RENDELKEZÉS ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉGÉNEK ALÁTÁMASZTÁSA

A foglalkoztatási jogviszonyok egyoldalú megszüntetésének tilalma mint jogi konstrukció alapértelmezés szerint nem a munkáltatót, hanem a dolgozókat védő jogintézmény, amely alapvetően a különösen kiszolgáltatott helyzetben lévők (várandós nők, kisgyermeket

nevelő anyák és apák), illetve a politikai közösség egészének érdekében áldozatot vállalók (pl. önkéntes katonai szolgálatot teljesítők) munkajogi pozícióját védi. A támadott rendelkezés ezt a jogi konstrukciót fordítja meg, amikor elzárja az egészségügyi dolgozót attól, hogy – a rendkívüli megszüntetés esetét leszámítva – jogszerűen megszüntethesse foglalkoztatási jogviszonyát. Ebben a fordított konstellációban a tilalom kötelező munkát eredményez, hiszen a dolgozó akarata ellenére köteles a fennálló, munkavégzésre irányuló jogviszonya fenntartására.

Az Alaptörvény a kötelező, illetve a kényszermunka tilalmát kifejezetten nem rögzíti. Ezt a tilalmat az Alkotmánybíróság a munkához való jog, ezen belül foglalkozás szabad megválasztásához való jog aspektusaként ismerte el és vizsgálta, arra hivatkozva, hogy e jog felöleli a jog gyakorlásától való tartózkodás jogát is. Miként fogalmazott: „a munkához való jog magában foglalja azt a jogot, hogy mindenki szabadon dönthet arról, akar-e munkát végezni, vagy sem” [684/B/2001. AB határozat 1.1. pont].

A kényszermunka tilalmát az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: EJE) 4 cikk 2. bekezdése kifejezett tilalomként rögzíti, amikor úgy rendelkezik, hogy „senkit sem lehet kényszer- vagy kötelező munkára igénybe venni.” Az EJE felépítését tekintve ez a tilalom közvetlenül a rabszolgaság és a szolgaság tilalmát követően került rögzítésre, ami arra enged következtetni, hogy az EJE megközelítésében a kényszer- és kötelező munka tilalma az embert tárgyiasító, az emberi méltóságot sértő magatartásokkal szembeni korlátként került megfogalmazásra. Rendszertani szempontból ugyanígy kezeli a kényszer- és kötelező munka tilalmát a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a 8. cikkben) és az Európai Unió Alapjogi Chartája is (az 5. cikkben). Ez utóbbi a rendelkezést a „Méltóság” cím alatt deklarálja.

Jelen panasz a nemzetközi egyezmények megközelítésével összhangban a kötelező munka tilalmára az emberi méltóság megőrzésének garanciájaként tekint; ebből adódóan azt azon az alapon támadja, hogy sérti a panaszosnak az Alaptörvény II. cikkében lefektetett jogát az emberi méltósághoz.

Az EJE 4. cikk 2. bekezdése úgy fogalmaz, hogy senkit sem lehet kényszer- vagy kötelező munkára igénybe venni. Ugyanezen cikk 3. bekezdése ugyanakkor bizonyos kötelező munkavégzéseket kivon a tilalom hatálya alól. A kivételek között jelen panasz tárgyát képező jogszabályi rendelkezés szempontjából – az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJE) gyakorlatára is figyelemmel – az a kitétel releváns, amelynek értelmében nem minősül kényszermunkának a közösség létét vagy jólétét fenyegető szükségállapot vagy természeti csapás esetén előírt szolgálat [4. cikk 2. bekezdés c) pont].

4. cikk

1. Senkit sem lehet rabszolgaságban vagy szolgaságban tartani.

2. Senkit sem lehet kényszer- vagy kötelező munkára igénybe venni.

3. E Cikk szempontjából a „kényszer- vagy kötelező munka” kifejezés nem foglalja magában:

a) azt a munkát, amelyet az Egyezmény 5. Cikke rendelkezéseinek megfelelően eszközölt letartóztatás folyamán, vagy az ilyen letartóztatásból történt feltételes szabadlábra helyezés idején általában megkövetelnek;

b) a katonai jellegű szolgálatot, illetőleg a katonai szolgálatot lelkiismereti okokból megtagadó személyek esetében olyan országokban, amelyekben ezt elismerik, a kötelező katonai szolgálat helyett megkívánt szolgálatot;

c) a közösség létét vagy jólétét fenyegető szükségállapot vagy természeti csapás esetén előírt szolgálatot;

d) a rendes állampolgári kötelezettségek körébe tartozó munkát vagy szolgálatot.

Bár az EJEE szövege úgy is olvasható, hogy a szükségállapot idején elrendelt munkavégzés egyáltalán nem esik az Egyezmény hatálya alá, hiszen az fogalmilag nem minősül kényszer-, illetve kötelező munkának, az EJEB jogértelmezése szerint a szükségállapotra tekintettel munkavégzést előíró állami beavatkozásokat is a kényszer- és kötelező munkát előíró tilalom szem előtt tartásával kell vizsgálni, és az ilyen beavatkozások csak akkor feleltethetők meg az Egyezmény sztenderdjeinek, ha a beavatkozás nem eredményez aránytalan sérelmet az érintettek számára. A *Steindel v. Germany* (Application no. 29878/07) ügyben az EJEB kifejezetten úgy fogalmazott, hogy az EJEE 4. cikk 3. bekezdése „mankóként szolgál a 2. bekezdés értelmezéséhez”, ennek jegyében pedig a bíróság az ügyben azt vizsgálta, hogy a kérelmező orvosnak a szükséghelyzetre tekintettel előírt kötelező munkavégzése megfelelt-e az arányosság követelményének.

Az EJEB fent leírt megközelítéséből következik, hogy az emberi méltóságot védő emberi jogi garanciák – így a kényszer- és a kötelező munka tilalma – az EJEE értelmében sem függeszthetők fel, még szükséghelyzet idején sem. Az pedig, hogy az emberi méltóságot védő garanciák kellő mértékben érvényesülnek-e, a bíróság az arányosság követelményének szem előtt tartásával vizsgálja.

Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése – amellett, hogy kizárja az emberi méltósághoz való jog felfüggesztésének lehetőségét – megengedi azt az értelmezést, hogy az emberi méltósághoz való jogot érintő beavatkozás veszélyhelyzetben sem okozhat aránytalan sérelmet (lásd erről az 5. pontban kifejtett érvelést). Bár nyelvtani értelmezéssel a normaszövegnek ezzel ellentétes jelentés is tulajdonítható (ti. hogy veszélyhelyzetben az emberi méltósághoz való jog aránytalan mértékű korlátozása is megengedett), ez az értelmezés – a fent írtak fényében – ellentmondana az EJEB gyakorlatának.

Álláspontom szerint a támadott rendelkezés az emberi méltósághoz való jog felfüggesztésével egyenértékű korlátozást vezetett be azzal, hogy az egészségügyi dolgozókat elzárta attól a lehetőségtől, hogy foglalkoztatási jogviszonyukat saját elhatározásból megszüntethessék, ezért a korlátozás ellentétes az Alaptörvény II. cikkével és az annak korlátozására irányadó 54. cikk (1) bekezdésével. A fent írtak alapján ugyanakkor az is megállapítható, hogy a támadott rendelkezés alaptörvény-ellenességét már az is megalapozza, ha a korlátozás az emberi méltósághoz való jog aránytalan sérelmét eredményezi, tekintet nélkül arra, hogy a jogkorlátozás az Alkotmánybíróság felfogása szerint egyenértékű-e az emberi méltósághoz való jog érvényesülésének felfüggesztésével. Önmagában tehát annak esetleges megállapítása, hogy a támadott rendelkezés nem jár az emberi méltósághoz való jog érvényesülésének felfüggesztésével, nem igazolja, hogy a beavatkozás összhangban áll az Alaptörvénnyel (és az Emberi Jogok Európai Egyezményével). A támadott rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangja csak akkor lenne megállapítható, ha a korlátozás kiállná az arányosság tesztjét.

Az állam objektív intézményvédelmi kötelezettségéből következik, hogy járványhelyzetben minden – alkotmányosan is megengedhető – jogszerű intézkedést megtegyen az emberek életének, egészségének védelmében. Az államnak ez a kötelezettsége értelemszerűen magában foglalja az egészségügyi ellátórendszer működőképességének fenntartását, az egészségügyi ellátás folyamatosságának biztosítását. Az állam ugyanakkor e kötelezettségének teljesítése során is csak az Alaptörvény és a nemzetközi egyezmények

szabta keretek között gyakorolhatja a közhatalmat. A különleges jogrend bevezetése ugyan tágtítja a mozgásteret azoknak az alapjogoknak a korlátozhatósága tekintetében, amelyek gyakorlása a veszélyhelyzet elhárítását akadályozza, de teljesen nem számolja fel ezeket a korlátokat.

Az Alkotmánybíróság megközelítésében az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy „van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. A méltósághoz való jognak ez a felfogása különbözteti meg az embert a jogi személyektől, amelyek teljesen szabályozás alá vonhatók, nincs »érinthetetlen« lényegük” [902/B/2003. AB határozat, ABH 2008, 2025, 2029].

A támadott rendelkezés teljesen elzárja az egészségügyi dolgozókat, így a panaszost attól, hogy saját elhatározásból megszüntesse foglalkoztatási jogviszonyát. A szabályozás a dolgozókat a tilalom előírásakor aktuális munkáltatójukhoz láncolja, teljes mértékben figyelmen kívül hagyva a jogviszony fenntartására vonatkozó akaratukat, egyéni szempontjaikat. Ezzel a támadott rendelkezés olyan jogviszonyt alakít ki az egészségügyi dolgozó és munkáltatója között, amelyben a dolgozó képtelen kivonni magát munkáltatója döntései, intézkedései alól. Egy ilyen felállásban nem beszélhetünk „mindenki más rendelkezése alól kivont” egyéni autonómiáról, hiszen a dolgozó munkáltatójának foglya. Az egyéni autonómia felszámolása – akkor is, ha csak egy adott jogviszony keretei között érvényesül – kimeríti az emberi méltósághoz való jog felfüggesztését.

Bár az egyéni autonómia felszámolása önmagában is alaptörvény-ellenes, fontosnak tartom közelebről is megvilágítani azt a kiszolgáltatott helyzetet, amelybe a dolgozók, köztük a panaszos a tilalom eredményeképpen kerültek.

A foglalkoztatási jogviszonyokban, legyen szó akár munkaviszonyról, akár közalkalmazotti jogviszonyról, a foglalkoztatott számos tekintetben kiszolgáltatott a munkáltatója döntéseinek. Az, hogy hogyan alakul egy egészségügyi dolgozó munkaidő-beosztása, hogy mikor mehet szabadságra, hogy ő lesz-e az a személy, akit kirendelnek egy másik egészségügyi szolgáltatóhoz, jórészt a munkáltatóján múlik. A munkáltató lehet támogató, de akár közömbös vagy kifejezetten ellenséges, amikor ezekben a kérdésekben határoz. A munkaviszony kvázi-hierarchikus struktúrájából, aszimmetrikus jellegéből adódó kiszolgáltatottságot a munkavállaló oldalán érdemben éppen az a döntési helyzet kompenzálja, amelytől a támadott rendelkezés a dolgozót megfosztja: hogy bármikor, mindenfajta magyarázat nélkül szabadulhat a jogviszonyból. Ez az a jogosultság, amelynél fogva a munkavállaló nem tekinthető eszköztelennek munkáltatója viselkedésével, döntéseivel szemben, amelynél fogva a dolgozó ember a jogviszony alanya, és nem pusztán tárgya.

Bár a panaszost ilyen atrocitás nem érte, fontos rámutatni, hogy a támadott rendelkezés hatálya alatt álló dolgozóknak a legmegalázóbb, a szélsőségesen méltóságsértő bánásmód (pl. szexuális zaklatás) megtapasztalása esetén sincs meg a lehetőségük arra, hogy foglalkoztatási jogviszonyukból szabaduljanak, munkahelyüknek hátat fordítsanak. Ezt a végletes kiszolgáltatottságot nem kompenzálja az, hogy a támadott rendelkezés nem zárja ki a rendkívüli felmondás lehetőségét. Rendkívüli felmondás esetén ugyanis a dolgozó köteles indokolni a felmondását, esetleges jogvita esetén neki kell bizonyítania a felmondásban foglalt indok megalapozottságát, ami tőle nem elvárható teherviselést jelent.

Az EJEB gyakorlatából is kitűnik, hogy a veszélyhelyzetre figyelemmel elrendelt kötelező munkavégzés nem összeegyeztethetetlen a kötelező munka tilalmával. Az elrendelt kötelező munka azonban nem jelenthet aránytalan terhet az érintettek számára. Ennek keretében az EJEB értékeli, hogy a munkára kötelezés megfelelő kompenzációval párosul-e, illetve hogy milyen személyes áldozatot vár el az érintettől [*Steindel v. Germany*, Application no. 29878/07]. Ezek vonatkozásában elmondható, hogy a támadott rendelkezés szerinti tilalom nincs tekintettel arra, hogy a dolgozók egyéni élehelyzetüktől függően mekkora személyes áldozat vállalására kényszerülnek (pl. mert elesnek egy megpályázott állástól, mert nem tudnak egyik városból a másikba vagy külföldre költözni, nem tudják beteg hozzátartozójukat tartósan otthon ápolni). Az is elmondható, hogy a tilalom hatálya alatt állóknak a személyes áldozatvállalása semmilyen ellentételezéssel nem párosul.

A támadott rendelkezés arányossága kapcsán az Alkotmánybíróságnak értékelnie kell azt is, hogy a támadott rendelkezés valamennyi egészségügyi dolgozót érinti, tekintet nélkül arra, hogy a védekezés érdekében milyen számú és összetételű, szakképzettségű egészségügyi dolgozói állományra van szükség.

Egészségügyi válsághelyzetben egyébként a magyar szabályozás is évtizedek óta lehetővé teszi a munkaviszonytól eltérő foglalkoztatást. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 229. § (3) bekezdése módot ad arra, hogy az egészségügyi dolgozókat a szokásos munkavégzés helyétől, munkakörtől különböző, emelt óraszámú foglalkoztassák, illetve arra is, hogy a hatóságok az egészségügyi végzettséggel rendelkező, egészségügyi tevékenységet végzőket annak ellenére kötelezzék a védekezésben való részvételre, hogy állami egészségügyi intézménynél nincsenek foglalkoztatási állományban.

Jelentősége van annak, hogy az idézett rendelkezés régóta részét képezi az Eütv.-nek. Ez ugyanis azt jelenti, hogy az egészségügyi dolgozók munkavégzésére vonatkozó szabályrendszernek régóta részét képezi annak a lehetősége, hogy őket adott helyzetben, időlegesen a szokásostól eltérő – akár a számukra hátrányosabb – feltételek között fogják foglalkoztatni. Minden egészségügyi dolgozónak tisztában kell lennie azzal, amikor erre a pályára lép hogy a hivatása gyakorlása során ilyen helyzet előállhat, azaz ezt a feltételt egészségügyi dolgozói jogviszonya létesítésével elfogadja. A kötelező munkavégzés szempontjából az EJEB is jelentőséget tulajdonít annak, hogy a pályaválasztás során az esetleges kötelező munkavégzés terhe előrelátható volt-e [*Van der Mussele v. Belgium* (Application no. 8919/80)].

Jelen panasznak nem tárgya az Eütv. kirendelést lehetővé tevő szabályozásának alkotmányossága, a szabályozás létezése ugyanakkor releváns a támadott rendelkezés okozta alapjogkorlátozás arányossága szempontjából. Feltételezhető ugyanis, hogy a Kormány számára a felmondási tilalom bevezetése adminisztrációs szempontból könnyebb útnak mutatkozott, mint a kirendelés folyamatos szervezése, azonban ez nyilvánvalóan nem lehet alapjog-korlátozás bevezetésének indoka, hiszen azt csak kényszerítő szükség alapolozhatja meg.

Nyilvánvaló, hogy egy olyan fenyegető egészségügyi helyzet, amely okot adott a veszélyhelyzet elrendelésére, az egészségügyi dolgozók fokozott munkavégzését követeli meg, mint ahogy annak a lehetőségét is, hogy az országban rendelkezésre álló személyi állományra mind időben, mind térben rugalmasan lehessen számítani. Éppen ennek lehetőségét teremti meg az Eütv. egészségügyi válsághelyzetről szóló, azon belül pedig a kirendelésre vonatkozó rendelkezése [amelyet részleteiben is kibont az erről szóló,

521/2013. (XII. 30.) kormányrendelet]. Alappal lehet bízni abban is, hogy az olyan segítő szakmákban dolgozók, mint amilyenek az egészségügyi dolgozók is, átérzik a hivatásukkal járó felelősséget, és nem hagyják ott tömegesen a munkahelyüket akkor, amikor a munkájukra fokozott szükség van. Az Alaptörvény XX. cikke államcélként határozza meg az egészséghez való jog megvalósulása érdekében az egészségügyi ellátás megszervezését. Ebből az is következik, hogy az államra hárul – finanszírozóként és részben fenntartóként – annak a feladata, hogy gondoskodjon az egészségügyi dolgozók megfelelő munkakörülményeinek megteremtéséről. Ha az állam ezen követelményeknek eleget tesz, emellett figyelmet fordít az egészségügyben dolgozók munkájának erkölcsi elismerésére is, akkor a fentiek összegzésével megállapítható, hogy az országban anyagi és morális szempontból megbecsült, az ország fejlettségének megfelelő infrastrukturális körülmények között foglalkoztatott, az egészségügyi válsághelyzet és az egyéni szerepvállalás súlyát felismerő egészségügyi dolgozók állnak rendelkezésre. Aligha várható, hogy ilyen feltételek mellett reális lenne az egészségügyi dolgozók olyan tömeges felmondására számítani, ami egyedül a felmondás jogintézményének általános kiiktatásával előzhető csak meg. Ha tehát az egészségügyi válsághelyzetben reális veszély az egészségügyi dolgozók tömeges felmondása, az arról árulkodik, hogy az állam elmulasztotta az Alaptörvényből fakadó finanszírozói, fenntartói feladatainak ellátását. Az állam feladata ebben a helyzetben kizárólag a mulasztásainak azonnali pótlása lehet, amely kiküszöböli a tömeges felmondás veszélyét. Ennek a mulasztásnak a következményeit alapjogkorlátozással kompenzálni, a helyzetért nem felelős dolgozókat alapjogkorlátozással büntetni alkotmányosan nem lehet megengedett.

Mindezek alapján kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy az indítványnak megfelelően döntsön.

Budapest, 2021. február 26.

Tisztelettel:
Képv.:

dr. Hittai Tivadar ügyvéd

Melléklet:

1. ügyvédi meghatalmazás
2. panaszos kinevezését igazoló dokumentum
3. panaszos képzését igazoló dokumentum
4. panaszos állásra leadott jelentkezését igazoló e-mail másolata
5. adatvédelmi nyilatkozat

